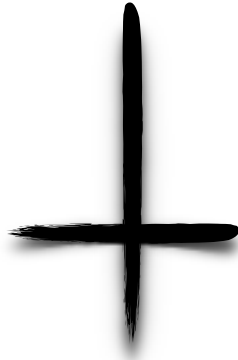

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
UNIVERSITY OF GOTHENBURG

”Ye who enter here, abandon
all hope”

Truckstop Alaska: Konsertplatsens relation till musikupplevelsen

Författare: Alexandra Andersröd

Handledare: Åsa Bergman

Examinator: Lars Lilliestam

Institutionen för kultur- & musikvetenskaper

Göteborgs Universitet

Kandidatuppsats

Höstterminen 2016

Kurskod: MV1311

Abstract	3
Tack till	3
1 Inledning	4
2 Forskningsöversikt	5
3 Teori & begrepp	6
4 Metod & material	8
4.1 Beskrivning av platsen Truckstop Alaska	9
Kulturell mening och värde - beskrivning organisation	9
Geografisk placering	10
Materiel form	10
5 Resultat	11
5.1 Ljudmiljö - industrilokal blir konsertlokal	12
Sound & ljudvolym	13
5.2 Musikupplevelsen kopplat till konsertplatsen	15
Bokningar - kulturell stämpel	18
Kollektiv identitet - observationen	19
5.3 Truckstop Alaska som kulturell & social arena	20
Organiskt och icke hierarkiskt? - organiseringen av konsertplatsen	21
Positionering gentemot andra konsertplatser	22
5.4 Yttre faktorer - en stadsdel i förändring	24
6 Kunskapsbidrag & luckor	26
Vidare forskning	27
Källor	28
Bilagor	29

Abstract

This essay covers the double construction of the concert venue, the social form and the material form, and its effects on the musical experience for the people visiting the venue. The case study in this essay is Truckstop Alaska, a rock/punk/hardrock-venue in Gothenburg. People create places through collective action and the ongoing restructuring that fills the place with meaning, separating it from the space around it.

key words: musicology, place, concert, music experience

sökord: musikvetenskap, plats, konsert, musikupplevelse

Tack till

Jag vill börja med att tacka mina informanter som har ställt upp på intervjuerna. Jag vill även tacka mina klasskamrater och lärare som jag haft många givande samtal med under seminarier som har inspirerat mig i mitt tänkande kring uppsatsen. Sen vill jag tacka min handledare Åsa Bergman som varit ett stort stöd för mig. Till sist ett stort tack min familj och mina nära vänner som har stått ut med mig när jag varit som mest tankspridd.

1 Inledning

Livekonserter och konsertplatser med en lojal publik är något som jag varit involverad i på en mängd olika sätt, antingen som trogen besökare, bandmedlem eller som arrangör. Ett starkt minne från tidiga tonåren är besöken på M15 (förkortning för Magasin 15) i Trollhättan. Där arrangerades de ”bästa” punk/hardcore/emo/metal- spelningarna i staden och detta blev som ett andra hem, ett rum som stod för allt vi identifierade oss med, där upptäckte vi många av våra favoritband. Till och med när det var stängt smög vi ibland upp på taket för att kaka pizza där, eller bara för att allmänt klättra omkring på stadens hustak. Det var en känsla av tillhörighet till konsertplatsen. Tillhörighet till huset där vi upplevt många exceptionella musikupplevelser. Det var en stor del i skapandet av vår identitet. En självklart ställe att hänga på och uppleva musik tillsammans. Det fanns även andra likartade ”ungdoms-spelställen” i närliggande städer som vi besökte, men M15 var på något sätt moderskeppet.

Denna uppsats ska handla om en annan konsertplats med start koppling till mig själv, Truckstop Alaska i Göteborg, en konsertplats som arrangerar spelningar inom metal/hårdrock/elektronika/punk/goth mm. Det är en medlemsförening med flera tusen medlemmar, många av dem besöker platsen flera gånger per år för att gå på konserter, främst för en publik från 18 år och uppåt.

Intresset för Truckstop Alaska grundar sig i mitt egna engagemang i föreningen. Jag har tidigare varit med i styrelsen en kort period och jobbat både inför- och under arrangemang. Det fascinerar mig hur en förening med begränsade ekonomiska resurser kan strukturera sitt arbete med hjälp från många människors ideella engagemang och samlas runt ett gemensamt intresse. Hur människor tillsammans formar upplevelsen av platsen genom kollektiva insatser och motivation av samma intresse.

Min egen uppfattning är att det är många faktorer som spelar samman i musikupplevelsen. Musikupplevelser under en livekonsert är ofta kopplat till en specifik plats under begränsad tid. Det är just platsens som tyngdpunkten ligger på i denna uppsats. Arenor/rum/platser är laddade med olika symboliska, sociala värden, och estetiskt utformade på en mängd olika sätt. Syftet med uppsatsen är att ta reda på: vad och vilka skapar konsertplatsen, hur påverkar det i sin tur beskrivningar av musikupplevelser kopplade till platsen och beskrivningar om konsertplatsens olika värden? Genom att studera den dubbelt skapade platsen/rummet i sin materiella och sociala uppbyggnad ämnar jag ta reda på hur det påverkar musikupplevelsen och uppfattningen av Truckstop Alaska som konsertplats.

Utifrån syftet har ett antal olika frågeformuleringar tagit form. Vilka delar samverkar i skapandet av konsertplatsen? Vilka förväntningar har besökare på platsen Truckstop Alaska? Hur är platsens ljudmiljö, vilken effekt kan det ha på musikupplevelsen? Hur talar människor om det geografiska läget platsen befinner sig på? Vad får människor att söka sig till platsen? Hur beskriver människor platsen? Hur beskrivs musikupplevelser människor haft på platsen? Vad är för- och nackdelarna med just denna konsertplats?

Inriktningen är en konsertplats istället för flera för att möjliggöra en tät beskrivning av platsen. För att undersöka fler platser på djupet och därav kunna göra en komparerande studie skulle mer tid behövas.

2 Forskningsöversikt

Forskning om platsens/rummets inverkan på musikupplevelsen finns det en del forskning om. Fältet är utspritt och att skriva om rumslighet i relation till musik skrivs utifrån många olika vinklar och gestaltas på olika sätt, beroende vilket fält forskaren rör sig i skiftar perspektivet på platsen/rummet i arbetet. Den forskning som presenteras nedanför är inom musik- arkitektur, etnologi, sociologi och psykologi.

Catharina Dyrssen är arkitekt och musikvetare, hon har skrivit en kulturanalytisk studie med fokus på musikens olika rum. Hon går in på de rituella aspekterna utav konserten, de arkitektoniska avspeglingen av musiken i rummet samt symbolik i musikens rum. Dyrssen beskriver ett antal olika konsertlokaler i sin avhandling. Dyrssen uppmärksammade redan då att detta fält är mycket utspritt bland olika fält med olika infallsvinklar på rummet kopplat till musiken. Hon beskriver flera olika konsertplatser i sin bok många platser är belägna i Göteborg precis som mitt eget studieobjekt.¹

I en uppsats skriven av *Elin Redin* om när rummet tar plats i musiken med fokus på kyrkorummet. Redin har undersökt om människor är medvetna om rummet när dom går för att lyssna på musik. Hon har ett historiskt perspektiv och fokuserar på Svenska kyrkan. Uppsatsen är nära angränsande till min egen då hon undersökt rummets närvarande under musikupplevelsen.²

Ruth Finnegan skriver om en hel stads musikliv och halkar emellanåt in på musikvärldar som är kopplade till specifika fysiska platser i staden. Finnegan skriver även om ett liknande typ av ställe som Truckstop Alaska i hennes hemstad, Milton Keynes i England. White hart heter puben,

¹ Dyrssen Catharina , *Musikens Rum - Metaforer, ritualer, institutioner*, 1995

² Redin Elin, *När rummet tar plats i musiken : Om rum musik och meningsskapande i Svenska kyrkan*, 2009

som på den tiden när hon samlade in sitt material var en medlemsklubb för musikintresserade personer.

THE PLACE... for young music fans. This did not mean an impersonal mass audience, however, for at least a nucleus of same people, mainly in their twenties both male and female, came back and back and regarded White Hart music evenings... as regular occasions and, for them, 'local'. - Finnegan³

Finnegan skriver om musikvärldar, det är nära angränsande till mitt eget ämne eftersom det också handlar om kollektiva insatser och grupper av människor som samlas runt ett gemensamt musikintresse.

I boken *Starka musikupplevelser* skriver Alf Gabrielsson om människors starka musikupplevelser. Vissa delar i denna boken snuddar vid rummets och platsens som en del i musikupplevelsen. Det är något som kopplas till den starka musikupplevelsen och Gabrielsson presenterar statistik över vart de flesta starka musikupplevelserna i boken skett, i konsertlokaler, hemmet etc. I uppsatsen refereras det till några av informanternas starka musikupplevelser på Truckstop Alaska och även där finns en koppling mellan mitt och Gabrielssons arbete.⁴

3 Teori & begrepp

För att besvara frågeställningar för denna uppsats valdes tre olika teorier och en huvudteori som är inriktad på platsbegreppet. Uppsatsen kommer utgå från Thomas F. Gieryn's definition utav plats och rymd (*Space for place in sociology*).⁵ Kompletterande teorier om musikens rum som Catharina Dyrssen skrivit om i sin avhandling, samt en teori om musikens makt och agens som Tia DeNora skrivit om.

Gieryn beskriver plats kan specificeras genom att kategorisera in tre olika delar som definierar begreppet plats. **1. Geografisk belägenhet**, en plats har en specifik geografisk placering som kan avgränsas gentemot resten av alla platser som utgör utrymmet runt omkring platsen. **2. Materiel form**, den materiella formen är det som utgör det fysiska utrymmet platsen tar, samt det materiella sakerna som är tillhör platsen Det inbegriper alla saker i ett konsertrum exempelvis,

³ Finnegan Ruth, *The Hidden Musicians - Music Making in an English Town*, 2007: 227

⁴ Gabrielsson Alf, *Starka Musikupplevelser - musik är mycket mer än bara musik*, 2013: 476-477

⁵ Gieryn Thomas F., *A place for space in sociology, Annual Review of Sociology*, 2000

backline, PA-system, dekorationer, scen, xlr-kablar etc. **3. Platser är dubbelt konstruerade**, genom sin fysiska uppbyggnad och genom tolkandet, berättelser om platsen, handlingar, sociala och kulturella meningar.⁶

Platsbegreppet definierar att det finns ett här och ett där. Motsatsen till ”plats” (place) är rymd (space). Rymd, eller tomrum är det som blir kvar när en plats kulturella mening eller materiella form på något sätt upphör att finnas. Enligt Gieryn är platsen inte komplett utan ovanstående tre punkter. Han skriver att platsen är konstruerad genom mänskligt agerande. Den fysiska konstruktionen som är synlig och möjlig att peka ut geografiskt. Den sociala konstruktionen som fyller platsen med mening och värde. Följer med människor i deras medvetande även fast de förflyttar sig från platsen. Människor som skapar platsen och människor som upplever platsen konstruerar den.⁷

Rummets kulturella mening är något som Dyrssen skriver om, då hon skriver om musikens rum är det främst den kulturella meningen musiken ger åt rummet. Vilken genre är dominerande exempelvis när det kommer till bokningar av band/akter. Det skapar kulturella värden och föreställningar om rummet. Dyrssen skriver exempelvis om skillnaden mellan symfoniorkestrarnas arenor och rockens, den borgliga fastlagda vs rockarenan som ett ”allaktivitetshus” och mer ”folklig”.⁸ Det är olika diskurser som är dominerande inom de dessa olika typer av rum för musik och det formar dess kulturella innebörder och symbolvärden.

Den tredje kompletterande teorin hämtas från Tia DeNora, hur musiken ger agens till människor. Musiken fungerar som en ”protes” som hjälper kroppen utföra saker den annars inte kan utföra.⁹ Musik kan vara en motivation och förflytta oss genom tid och rum. Musiken kan även fungera som ett redskap för social strukturering och få människor att samlas till gemensam aktion och skapa en identitet i relation till musiken samt vara en viktig del i människors egna identitetsbygge.¹⁰ Truckstop Alaska samlar människor runt ett gemensamt musikintresse och skapar ramar för social strukturering.

⁶ Gieryn, 2000:464-465

⁷ Gieryn, 2000: 466-467

⁸ Catharina Dyrssen, Musikens rum - metaforer, ritualer, institutioner, 1995: 153-160

⁹ DeNora Tia, *Music in everyday life*, 2000:103-107

¹⁰ DeNora 2000: 62-63

4 Metod & material

Vid insamlingen av material till denna uppsatts hade jag redan viss förförståelse om platsen jag ska studera. Denna förförståelse har jag använt mig av och haft som hjälp vid analysen. Exempelvis för att tidseffektivisera när informanter skulle hittas och kontaktas, även vid utformningen av frågor. Under- och efter varje genomförd intervju uppstod det dock alltid nya frågor och infallsvinklar jag inte hade tänkt på vid utformningen, något som berikade intervjuerna och mina tidigare frågor.

En gruppintervju bokades på Truckstop Alaska med Renata och Deb som sköter stora delar av det organisatoriska arbetet. Materielet kompletterades även med två separata intervjuer med Claudio och Teresa som båda har roller som ljudtekniker. Samtliga informanter har givit godkännande att de får nämnas vid deras riktiga namn alternativt smeknamn.

Andra steget var att gå på en konsertobservation där fokuset var på ljudet, publiken, bandet och konserten. Observationen ägde rum under en fullsatt kväll, jag hade även planerat på att gå på en konsert med mindre publik för att jämföra ljudmiljön men tyvärr fick jag ett hårt slag på örat under en boxningsträning och trumhinnan sprack, vilket resulterade i totalt en genomförd observation.

Som tredje steg samlades det in information från människor som främst är besökare på Truckstop. På ett forum för Truckstops medlemmar affischerade jag efter informanter. Vid utformningen av intervjufrågorna som riktade sig till besökare av Truckstop Alaska utgick jag från samma teman som användes vid mina tidigare intervjuer. Publikperspektivet behövdes för att fördjupa kunskapen kring människors musikupplevelse i relation till deras plats/rumsuppfattning. I slutändan fick jag in tre svar via mail-intervjuer.

Urvalet av informanter har varit ett försökt att få en spridning av människor som bygger upp och driver Truckstop Alaska och har det med sig i sin upplevelse. Men även människor vars främsta roll är som besökare/publik. Bandets perspektiv har jag inte fått med, det ser jag som en brist i arbetet och det hade varit ett intressant perspektiv. Det finns även flera nyckelpersoner i verksamheten som jag skulle velat intervjua men pga den begränsade tiden så fick jag stanna vid sex intervjuer med sju informanter.

Citaten från face-to-face intervjuerna är tagna från transkriberingar och kan upplevas mer talspråkliga än citaten från de mail-intervjuerna som är skickade till mig i skriven form.

Etnologiska metoder har använts under arbetets gång för att få fram materialet. I arbetet med metod och analys har utgångspunkten varit boken *Etnologiskt fältarbete* skriven av Lars

*Kaijser & Magnus Öhlander*¹¹. Boken har varit till hjälp i hur utformningen av intervjuer och observation. Exempelvis ställa öppet ställda frågor med utrymme att diskutera. Inför observationen gjordes ett observationsschema och bestämde på förhand vad fokus skulle vara. Efteråt försökte jag återge kvällen i detalj utifrån mina förda anteckningar från kvällen. Den har även varit till hjälp i analysen av mitt material och sättet jag skriver fram materialet på. Exempelvis att inte skriva fram mina egna åsikter för mycket utan att grunda allt i empirisk fakta och skriva på ett neutralt sätt.¹²

Inspiration att använda mig av täta beskrivningar om platsen har jag hämtat från Clifford Geertz som har myntat begreppet. Metoden går ut på att beskriva sitt studieobjekt med detaljrikedom för att breda kunskapsinsikten. Genom att vara detaljerad i beskrivningen om Truckstop Alaska kan det förhoppningsvis ge en fördjupad kunskap om platsen till läsaren.¹³

4.1 Beskrivning av platsen Truckstop Alaska

Kulturell mening och värde - beskrivning organisation

Truckstop Alaska är en medlemsförening för människor från 18 år och uppåt som bildades år 2006 av ett kompisgäng som drev ett fanmagasin för musikintresserade. Föreningen har haft sin verksamhet i två olika lokaler, den första blev de vräkt från och den andra som studeras i detta arbete har föreningen befunnit sig i sedan år 2010. Idag har föreningen cirka 20.000 medlemmar och anordnar konserter nästan varje vecka året runt, föreningsverksamheten sker främst ideellt. Finansieringen av verksamheten sker först och främst via inträdeskostnader under spelningar, diverse försäljning och även visst stöd från studieförbundet Sensus, i form av bidrag till studiecirklar och arrangemangsbidrag. Organiseringen sköts av föreningens styrelse som söker det administrativa arbetet med bandbokningar, räkningar, arbetsfördelning, kalla till möten etc. Utöver styrelsen som utgörs av fyra personer finns det ungefär hundra människor som engagerar sig på olika sätt i föreningen genom arbete under och inför arrangemang, med väggmålningar, DJ's och dylik kreativ verksamhet.

Konserterna som bokas är främst inom genrerna metal/hårdrock/punk/synth och olika variationer inom dessa genrers. Främst arrangeras spelningar där men föreningen anordnar också skräckfilmklubb, vinylmarknader plus andra fester och aktiviteter för medlemmar. Både lokala,

¹¹ Lars Kaijser & Magnus Öhlander, *Etnologisk fältarbete nr.2*, 2011

¹² Kaijser & Öhlander, 2011: 85-109, 265-294

¹³ Clifford Geertz, *Thick description toward an interpretive theory of culture*, 1979

nationella och internationella akter kommer och spelar på Truckstop Alaska. Det är en plats för musikintresserade människor som uppskattar att gå på livekonserter inom ovan nämnda genrer.

Geografisk placering

Geografiskt är Truckstop Alaska beläget på Lindholmen, Karlavagnsgatan, som är en del av Hisingen i Göteborg. Platsen ligger cirka 10 minuter med buss från Göteborgs centrum. Lindholmen är en del av ett hamnområde och är nära vattnet.

Utanför lokalen finns en stor asfalterad parkering med ett stängsel som avgränsar parkeringen mot en trafikerad väg. Förr har byggnaden använts som industrilokal, fasaden har stora sprickor i sig och byggnaden är tämligen anspråkslös. Ingen skylt markerar ut konsertlokalens namn, det ända som indikerar att detta är en konsertlokal är en rullstolsramp och brun trädörr med bandstickers på.

I omgivningen ligger bland annat SGS studentbostäder, Lindholmen Science park, Studieförbundets replokaler, Gothenburg Film Studios, restauranger, bilfirmor och en moské. Trots att bostäder ligger relativt nära (men inte för nära) kommer det sällan in klagomål om för hög ljudvolym vilket gör platsen ändamålsenlig för högljudda konserter.

Materiel form

När dörren öppnas ljuder en klocka, i likhet med en liten närbutik eller på ett litet fik. Det första som möter ens blick är en helkroppsspegel med en röd text *"Ye who enter here, abandon all hope"* och en gammal byrå med flera gamla radioapparater på sig. Till höger om ingången står en orgel dekorerad med ett par älghorn, i fönstret vid dörren står en skulptur gjord av skallar och gammalt bilskrot. Dessa typer av skulpturer gjorda av gammalt skrot och prylar återfinns här och var i lokalen, som ett post-apokalyptiskt mecka.

För att komma in i lokalen går passeras en passage förbi en garderob där besökare under konsertkvällar kan hänga av sig. Inne i konsertlokalen pryder stora väggmålningar väggarna, målningarna verkar frikopplade från varandra rent konceptuellt och estetiskt, men trots det verkar allt smälta ihop och utgöra en kaosartad helhet. I taket sitter stora ventilationstrummor.

Det står flera soffor i olika stilar uppradade längs med en långvägg med bland annat en stor målning av vad som föreställer något typ av helvete/avgrund med en stor hand som kommer upp ur en svartröd lava. Runt lavapoolen reser sig klippor där hybrider mellan människor och getter som står och blickar ner mot den gestaltade avgrunden, allt toppas av ett gigantiskt allseende öga.

Dessa typer av surrealistiska väggmålningar pryder hela stället blandat med grafittikonst. Ett rum som är kallat för ”snuskis” är helt svartmålat med symmetriska mönster målade i fluorescerande vit färg som ska föreställa organiska ljudvågor. En toalett är skulpterad med rosa skummaterial och målad att föreställa en livmoder, och på det sättet fortsätter det i hela lokalen. En mängd blandade konstverk som samexisterar i ett och samma utrymme.

Scenen är placerad långt in i lokalen, på scen finns backline, monitorer och högtalare som tillhör Truckstop, till vänster om scenen finns det ett litet utrymme där banden kan hänga innan de går på scen, ett litet backstage område. Där inne finns även kablar, sladdar, mickstativ, mikrofoner etc. sorterade i olika plåtskåp. Mitt emot scenen är ett upphöjt ljudteknikerbås där mixerbordet är placerat.

Det finns en bar med tre barluckor som vätter mot olika håll i lokalen. En som angränsar till området framför scenen, och två stycken som angränsar till loungeområdet där sofforna (som nämnts tidigare i texten) står placerade.

Förutom lokalen består platsen av en uteplats som också den är utsmyckat med olika dekorationer. För att ta sig ut passeras två stora ståldörrar även dessa nedklottrade, en stor trätrappa leder ner till en grusplan som är utblandad med färgglada glaskulor, såna som vissa lekte med som barn på skolgården. De skimrar i olika färger nere på marken. En stor skulptur i trä och betong är upprest rakt nedanför trappan, den föreställer ett svartbränt nedvänt kors. Runtomkring står olika bord och stolar placerade, allt är ganska väderslitet och färgen håller på att flagna. Det finns rabatter som det växer olika plantor i, här odlas även ätbara växter under våren och sommaren. Ett stort träd som det hänger diverse krims-krams i står vid plåtbeklädd vägg som skiljer platsen från andra tät belägna uteplatser. Det hänger dockor som är förvrängda och benbitar på väl utvalda platser precis som inne i lokalen. Ute finns även ett litet hus som man kan sitta och röka i om det skulle regna även det utsmyckat med diverse färgglada vaser och benbitar. Det är en underlig upplevelse att besöka denna plats, en aning som att hoppa ner i kaninhålet i Alice i underlandet, ständigt i förändring visuellt och alltid nya saker att upptäcka. I skrivande stund kan dessa dekorativa inslag redan vara i förändring. Inget konstverk är för heligt för att ommodelleras.

5 Resultat

I följande avsnitt kommer resultatet presenteras. I resultatdelen presenteras de teman som är tagna ut ur materialet. I första delen görs en analys av de materiella förutsättningarna platsen har och hur

det påverkar ljudet under konserter, samt rekommendationer om ljudvolym under konserter. Musikupplevelser kopplade till platsen. Hur människor beskriver sina musikupplevelser och vad som läggs tyngd på i beskrivningarna, presenteras i del två. I tredje punkten diskuteras Truckstop Alaska som social arena, hur arbetet organiseras och vilka ideal som driver föreningen. Till sist förs en avslutande diskussion kring stadsdelen, som Truckstop Alaska är geografisk belägen i. Hur informanterna ser på förändringar och eventuella konsekvenser av ombyggnationer i stadsdelen.

5.1 Ljudmiljö - industrilokal blir konsertlokal

På Truckstop Alaska skiljer sig ljudet från konsert till konsert. Eftersom rummet ej är byggt som en konsertlokal med tanke på akustik, utan är byggt som industrilokal med hårda, raka, kala ytor, påverkas ljudet till stor del av publikantal. Det finns även stora bärande pelare placerade framför scenen vilket kan upplevas som störande under en konsert. Gieryn skriver om det materiella rummet och dess fysiska utformning, rummet är byggt för ett annat ändamål och det materiella rummet är inte alltid optimalt i en konsertsituation. Platsens PA-system behöver även lite uppgradering eller underhåll.¹⁴

Under konsertobservation var det fullsatt med människor som absorberade mycket utav det skarpa ljudet och basen som annars låter mer ”hårt” med ett mindre publikantal. De flesta av akterna är även högljudda, med ett redan diskant sound från elgitarrer och hårda slag på cymbaler. PA-systemet och backlinen är också i behov av små uppgraderingar. Ljudteknikerna får jobba runt detta faktum och hantera banden på ett smidigt sätt för att sound-check och konsert ska flyta på. Ett jobb som de flesta som intervjuats anser att de sköter bra.

Att ljudet skiftar i kvalitét i relation till publikantal är även något som diskuterades med ljudteknikern Teresa som jobbat på Truckstop under 5 år.

”det blir väldigt dämpat, åter ljud liksom, ah, amen så är det ju, och då får man, då får jag mixa på ett helt annat sätt, än när det är 30st, ehm, för att amen kläder och allting åter väldigt mycket diskant (...) och när alla människor står upp där, så suger dom upp bas också (...) Ja, det är det, ehm och just i den här lokalen så vinner det väldigt mkt på det (högt publikantal) för att det är en sån hård lokal, så det är ju ganska jobbigt att mixa här när det är, jamen på vissa spelningar har det varit typ 10 pers”- Teresa

¹⁴ Gieryn 2000:466-467

Teresa exemplifierar skillnaden i ljudet i relation till publikantal och konstaterar att det kan vara enklare att mixa när det är fler i lokalen. I kontrast uppstår det ett mer dämpat ljud med mycket folk. Det blir då enklare att skapa ett ljud som låter rent och inte skadar publikens öron. Ljudets klarhet påverkas också i stor grad av var en befinner sig i lokalen. Teresa nämner att från mixerbordsplats är det alltid ett relativt ”rent” ljud. Det materiella rummet blir något att jobba runt mer än något som är konstruerat för konserter.¹⁵

En av mina informanter var det en som reflekterade över ljudets kvalitetsskillnad. John reflekterar över den skiftande ljudkvalitén mellan olika konsertsituationer.

Tycker ljudet oftast är väldigt varmt och runt, men kan ibland kännas instängt, dock har även det ju sin charm. Kan stundtals bli väldigt grötigt ljud när aggressivare band lirar. Men jag skulle absolut säga att det finns gånger det fungerar bättre och andra när det blir väldigt otydligt. - John

John påpekar att när ”aggressivare” band spelar kan det bli ett ”grötigt” ljud, ett icke rent ljud där element i musiken upplevs som otydlig som John uttrycker det. Det går bara att spekulera i om det kan ha och göra med det som kommit på tal i intervjuerna. Det kan bero på publikantalet under konserten, det hårda ytorna i lokalen, PA-systemets prestanda, regler kring ljudvolym och dess påverkan på soundet, det kan också bero på var i lokalen besökaren i fråga står placerad eller något helt annat som inte kommit på tal.

Sound & ljudvolym

¹⁵ Gieryn 2000:466-467

Under intervjuerna med ljudteknikerna kom vi in på diskussioner kring ljudvolym och rekommendationer från hälsovårdsmyndigheten kring ljudnivåer under konserter.¹⁶ Rekommendationen är inte rättsligt bindande utan ska prövas fall till fall. Truckstop Alaska har dock innan fått straffavgifter från kommunen på grund av för höga ljudvolymmer.

Det finns rekommendationer för hur högt arrangörerna får lov att spela musik under livekonserter, dessa regler finns till för skydda hörseln hos deltagare vid konserter. Hur påverkar det en konsert med band som vill spela högljutt? Under intervjun med Teresa uttryckte hon en splittring i frågan.

...men aså jag är lite splittrad i det, för så för mig som tekniker, så är det ganska skönt att det är en decibelgräns för mina örons sett (sic.), för det här är dom enda par öron jag har, eh och det blir ju mkt lindrigare för dom, nu kan jag ju stå och mixa utan att behöva öronproppar, och jag har perfekt hörsel och vill liksom kunna fortsätta med det men å andra sidan så är det frustrationen i att dom band som spelar här spelar ju ofta på så sätt att deras förstärkare behöver krämas på för att dom ska få det soundet dom vill ha eh och det förstår jag till 100 % eh och det blir så frustrerande när man, när jag då måste säga åt dom tyvärr du måste sänka, å nej du måste sänka lite till, du ligger på gränsen kan du sänka lite till, och det känns så jävla jobbigt att behöva liksom - Teresa

Teresa uttrycker att regler kring decibel-gräns är gynnsamt för hennes egen hörsel men hon säger också att hon känner att det är jobbigt att be band att sänka. Teresa nämnde även att det påverkar soundet som bandet har jobbat för att skapa och att det kan kännas som hon styr för mycket. Teresa nämner även senare att ibland så verkar det som att vissa band ”bara vill spela högt för att det är så man ska göra”, och att då känns det inte lika mycket som att hon lägger sig i soundet. Det som ges uttryck för är att det finns en föreställning bland vissa band att hög ljudvolym är essentiellt för deras genre. Det sker en krock mellan musikstil och regelsättning.

Claudio som också är ljudtekniker på Truckstop uttryckte en åsikt kring ljudvolymerna som var mer fokuserade på genre. En faktor han anser bör tas med i beaktning vid beslutsfattande av rekommendationsnivåer.

¹⁶ Riktvärden är inte rättsligt bindande utan ska betraktas som vägledande. Det är väldigt angeläget att ta hänsyn till gällande riktvärden för höga ljudnivåer, med tanke på de hälsoeffekter som kan uppstå. Om riktvärden överskrids bör tillsynsmyndigheten (i det här fallet kommunen) ställa krav på verksamhetsutövaren att vidta åtgärder för att klara riktvärdena - Hälsomyndighetens hemsida.

if you have a singer songwriter, the normal of a singer songwriter, independently how loud hen (sic.) sings it will be 90db - 91, if you can manage to put everything at 97 db's it would be extremely loud because it's a singer and a guitar or a piano... on the same extend you can not expect an explosive rockband to play 90db's because it doesn't sound good. - Claudio

Claudio jämför olika typer av genres för att exemplifiera skillnaden i ljudvolym (db) mellan två genres. Ljudets kvalité och volym under en konsert påverkar musikupplevelsen och hög ljudvolym kan vara en del av en musikstil/musikaliskt uttryck. På Truckstop Alaska brukar det spela band som Claudio refererar till som explosiva rockband.

Den geografiska placeringen blir återigen en förutsättning för att kunna arrangera spelningar med hög ljudvolym då närliggande grannar ofta inte hör konserterna. Rekommendationen är sådan att en decibel-gräns finns och bryter en arrangör mot dessa reglerna kan det få juridiska påföljder om tillsynsmyndigheten (kommunen) väljer att följa upp fallet. Således uppstår en motsättning mellan musikalisk stil och rekommendationer.

Lokalen är inte heller optimerad för konserter utan skulle eventuellt behöva rustas upp för att göra det smidigare för ljudteknikerna och undvika diskant eller andra typer av skadliga ljud under konserter med mindre publikantal.¹⁷ Dock har bara en informanterna uttryckt något negativt kring ljudet, de andra informanterna har endast uttryckt att det alltid är ett bra ljud när de besöker Truckstop Alaska.

5.2 Musikupplevelsen kopplat till konsertplatsen

Den sista gruppen informanter fick frågan: ”*Beskriv en typisk musikupplevelse, eller en stark enskild musikupplevelse (om det är möjligt för dig) på truckstop. Väg in olika komponenter som du brukar ta i beaktning.*” Frågan syftade till att komma åt berättelser om deras musikupplevelser och om konsertplatsen närvaro i beskrivningarna.

Musiken och musikens upphovspersoner väcker stort intresse. Ofta har publiken besökt Truckstop på grund av vilket band som skulle spela just den kvällen. Att ha idoler är något som ofta trätts förknippats med ungdomar. I det här fallet är det bara vuxna människor som tillfrågats (dvs från 18 och uppåt). Alf Gabrielsson beskriver att pop/rock - idoler som något som i många fall har en stark koppling till ungdomsåren. Kanske har informanterna en stark koppling till dessa idoler sen sin ungdom. Alternativt en stark koppling till dem på grund av musikgenre, vilket fortfarande

¹⁷ Gieryn 2000: ibid

väcker intresse i vuxen ålder. Gabrielsson skriver även om oväntade musikupplevelser under tonåren som format personens musiksmak resten av livet.¹⁸

Olika band kom alltid på tal och även oväntade musikupplevelser som i fallet nedanför. I en intervju skriver en informant att han förflyttats från ”Trucken” tillbaka till Norrland.

En spelning jag kommer ihåg speciellt starkt är när jag för första gången fick se Wolvserpent. Jag gick till Trucken den kvällen för att se black-metal bandet Wolves In the Throne Room som jag hade lyssnat en del på och hoppats att någon gång få se live(...)Hursomhelst, Wolvserpent går på och jag ser att bandet består av två personer. En tjej på trummor/fiol och en kille på gitarr och sång, blir inte jätteförvånad då jag var (och är fortfarande) ett fan av t ex. White Stripes och Johnossi som också består av två personer, men jag blir helt uppslukad av deras atmosfäriska musik. När jag står där stänger jag ögonen och tas då bort från Trucken och Göteborg och tillbaka till Norrland där jag växte upp, deras musik förde mig fram längs norrländska skogsvägar. Åkte fram i natten, på vintern, på sommaren, på hösten och våren och alltid ensam och alltid i mörkret eller skymningen. Det var inget sorgset mörker eller ensamhet utan en där jag kände mig trygg, bekväm och tillfreds, jag ville inte ha någon bredvid mig. Jag ville vara själv och det fick jag vara tillsammans med deras musik. - Pher

Pher uttrycker att han vill vara ensam med musiken och färdas från rummet, han blir uppslukad av deras atmosfäriska musik. Platsen är i denna upplevelsen sekundär till viss del. Det är en oväntad upplevelse då han besökt platsen för ett annat band från början.¹⁹

Musiken beskrivs som någon/något som går att umgås med, att vara tillsammans med. Den beskrivs också som att den har makt över kroppen och sinnet att förflyttas från en plats till en annan. När musiken tar över kroppen och får den att åstadkomma saker som den annars inte hade kunnat göra, DeNora skriver om musikens makt över den mänskliga kroppen. Pher's sinne styrs av musikens makt.²⁰

En annan stark motivation kan vara idoldyrkan, alltså en slags förväntning på vad en kommer att uppleva. Denna typ av förväntan och motivation beskriver Emmy när hon beskriver en specifik spelning på Truckstop Alaska.

Kan ta den jag hade senast, vilket var Pentagram nu i november. När vi kom till Trucken var det redan kö utanför, lite trist att behöva köa i skitväder (regn + blåst) men vad gör en inte för Bobby Liebling (...) Sen till sist är det äntligen dags för

¹⁸ Gabrielsson, 2013: 57, 66

¹⁹ Gabrielsson 2013: 66

²⁰DeNora, 2000: 103-107

Pentagram! Hela bandet levererar så jävla mycket bättre än vad dom ser kapabla ut att göra, stämningen är på topp och glädjeruset infinner sej direkt. - Emmy

Emmy beskriver att behöva köa i regn och blåst, men att det är värt det eftersom hon ska få se Bobby Liebling (frontperson i Pentagram). Hennes motivation till att besöka platsen är till vis mån idolerna/idolen.²¹ Hon beskriver ett glädjerus när hon äntligen får se Pentagram, platsen nämns inte som en del i den starka upplevelsen, utan känslan av att möta sina idoler dominerar i beskrivningen.

Frontpersonerna tar mycket plats i beskrivningarna av musikupplevelserna. Ännu ett exempel är när John berättar om en konsert med bandet Jex Thoth från USA.

Musikupplevelserna brukar hålla hyfsad standard, men en upplevelse som jag personligen känner sticker ut är den gång det amerikanska bandet Jex Thoth spelade. Ett band vars ockulta atmosfär smälte perfekt in med stämningen i lokalen. Sångerskan Jessica Toth höll oss som förhäxade från sekund ett med en scenpersonlighet som drog tankarna till en sinnessjuk, urtida schaman. Hon använde sig även av diverse rytminstrument, rökelse etc för att framhäva denna personlighet. Resten av bandet var som fallna i trans, med tomma ögon som drömde sig iväg till någon helt annan planet. En känsla som sedan smittades av på publiken och skapade en stund total magi. - John

John svarar att generellt är det en hyfsad standard på musikupplevelserna och övergår i att berätta om en specifik upplevelse som han minns extra starkt. Här beskrivs upplevelsen som att den smälter in med stämningen i lokalen. Precis som i de andra svaren nämns upphovspersonerna till musiken som i centrum av musikupplevelsen och deras sätt att framföra musiken. Dyrssen skriver om rockens olika hjältinnor/hjältar som väcker beundran i publiken. Som ofta har unika personas, kaosiga och står för det individuella och föränderliga i kontrast till exempelvis symfoniorkesterns ordnade form.²²

En gemenskap skapas människor emellan, alla är där med ett intresse för att besöka Truckstop och se det specifika bandet. I det mötet kan det tänkas att det uppstår en förståelse och förbindelse mellan publiken som skapar en ”magisk” stämning. Platsens inverkan här kan vara det som nämns i andra intervjuer om den intima stämningen på Truckstop, de kommer i kontakt med bandet och resten av publiken. Informanterna beskriver att de hamnar i ett transcendent tillstånd,

²¹ Gabrielsson, 2013: 57

²² Dyrssen, 1995:153-157

förflyttas från sin fysiska kropp och blir ett med musiken, Gabrielsson skriver om detta fenomen i *Starka Musikupplevelser*.²³

Gieryn skriver att platsen ska ses som mer än en bakgrund utan något som påverkar människors liv, trots att platsen är sekundär i dessa beskrivningar har platsens existens fortfarande möjliggjort deras berättelser. Platsen har i dessa fall sammanfört människor med musiken, trots att berättelserna innehåller lite om platsen i sig.²⁴

Bokningar - kulturell stämpel

När band bokas för att spela på Truckstop är det en hårfin avvägning mellan vad som platsar och inte. Bokningarna kommer påverka ryktet och avgöra vilken kulturell stämpel platsen får samt hur eftertraktad konsertplatsen upplevs av besökarna och banden som söker efter spelningar.

Informanterna nämner alla att bokningarna har spelat stor roll i varför de valt att besöka platsen. Bokarens intresse blir således att boka att de människor som redan bildat sig en uppfattning om musikutbudet kommer vilja besöka platsen återigen och förhoppningsvis komma tillbaka kontinuerligt. Platsens dragningsfaktor ligger i att det ska kännas unikt, hemtrevligt och framförallt att musiken återspeglar bilden människor har av konsertplatsen.

DeNora menar att musik motiverar människor till olika handlingar, i detta fall är det intresset för musiken som motiverar människor att ta sig till platsen. Musiken samlar människor och ger mening åt platsen och skapar en gemensam identitet mellan människor.²⁵

John beskriver hur han kommit i kontakt med Truckstop för första gången.

Kommer ej ihåg det exakta tillfälle jag besökte trucken första gången. Vet att några vänner pratade mycket väl (hupa) upp stället och jag skrev upp mig som medlem. Men det brukar nästan alltid vara bra bandbokningar som drar mig dit.- John

Stället är ”hupa” av informatens vänner sen tidigare, men det är banden som bokas som får honom att besöka Truckstop Alaska. Bokningarna är den kulturella markören, det är ett sätt för människor att förhålla sig till vad dom kan förvänta sig att uppleva. Men som nämnts sen innan indikerar visa

²³ Alf Gabrielsson 2013: 467-468

²⁴ Gieryn 2000: 476-478

²⁵ DeNora, 2000: 62- 63, 109

svar från informanterna att ibland har de även upptäckt ny musik via att gå till Truckstop och oväntade musikupplevelser har drabbat dem trots att det initiala intresset var för ett annat band. Dessa typer av slumpmässiga möten med musik bygger och upp platsens kulturella stämpel och sättet människor kommer berätta om platsen och sina musikupplevelser därifrån.²⁶

Kollektiv identitet - observationen

Under konsertobservationen verkade banden smälta in i sin omgivning. När bandmedlemmar rörde sig i publiken gick det knappt att urskilja vem som var band eller besökare då de flesta hade ungefär samma stil. Svartklädda, tights, jeans, bandtröjor, läderjackor, en grov generalisering men på ett ungefär var de flesta klädda på det sättet under kvällen. Under en konsertkväll med en orkester är den särindelningen mer tydlig. I orkesterdiket sitter musiker med frack och publiken sitter lugnt och stilla på sina platser, Dyrssen skriver om denna uppdelning. Det är en tydlig kulturell markör för rockkonserten att publiken ofta rör sig fritt under konserten.²⁷ Band och publik ser lika ut men under konsertobservationen, även kroppsspråk och dans, de på scen headbangar och höjer sina nävar liksom publiken framför scenen.

I kontrast till den jämställdheten märktes en tydlig skillnad i publikens respons på de två förbanden och huvudakten. Trots att det finns en upplevd jämlikhet finns det ändå en idoldyrkan som konstruerar en form av outtalad hierarki. De två förbanden fick även bra respons men det var tydligt att de allra flesta var där för att se Pentagram som var huvudakt under kvällen, när de går på samlas nästan samtliga besökare framför scenen och hamnar i ett extatiskt tillstånd. Publiken tillsammans med bandet skapar en uppslukande miljö.

En kollektiv identitet skapas kring platsen och kring bandet. Normerna är fastlagda genom publikens gemensamma intresse för bandens musik och för Truckstop Alaska. Olika implicita symboler och gemensamma referenser skapas utifrån intresset och fastlägger sociala koder. Vilket band som är högst i hierarki, vilken klädstil som är normativ, hur en dansar, hur man socialiserar etc. Allt kretsar kring dessa gemensamma normer som är kopplade till platsen. Gieryn beskriver att det som ”vad platser gör”, alltså vad platser gör med människor, platsen blir ett kärl för dessa värden och normer.²⁸

²⁶ Gabrielsson, ed 2013: 66

²⁷ Dyrssen 1995:154-155

²⁸ Gieryn 2000:473-474

5.3 Truckstop Alaska som kulturell & social arena

Innan det var en konsertplats var platsen en industrilokal. Truckstop Alaska är en återanvänd lokal i dess fulla mening, dvs att en gång var lokalen byggd för ett annat ändamål och nu har det byggts på det som en gång var. Platsen har skiftat i mening och står för något annat än vad rummet var byggt för. Även om det materiella grundutrymmet var till för något annat, kan det skifta i kulturell mening via handlingar, kollektiv organisering osv. Gieryn skriver att hur platsen kan omkonstrueras konstant i våra medvetanden.²⁹

Informanterna svarade att de hört talas om Truckstop långt innan de besökte stället för första gången, förväntningar har byggts upp innan de besöker platsen för första gången. Eftersom platsen ligger avsides och inte mitt inne i stadskärnan finns det en möjligheten att det bidrar till att spontanbesök är mindre vanliga. Det blir ett aktivt beslut att ta sig till platsen för att gå på konsert och de har redan en uppfattning om vilken typ av plats det är eftersom deras vänner har pratat om det och band som informanterna gillar bokas där.

Förutom vilka band som bokas talar informanterna om en speciell känsla, en känsla av intimitet och delaktighet under konserterna. Renata exemplifierar denna intimitet.

ah det är väldigt nära, publiken står och, och eh, man får en väldigt intim upplevelse, när jag tittar på nån musik här, mot om jag skulle titta på samma band någon annanstans, så känns det lite mer personligt, här att det ba, scenen man kommer väldigt nära, det är inte så mycket som står emellan där, det är ingen vakt (D- *flikar in* ingen kravall), ah ingen plexi framför trummor å så sånt, så man har ändå, det är nästan att man, ah man kan bara stärka sig och röra på bandet - Renata

Det som beskrivs är att publiken har nära till scenen och bandet, det finns få hinder mellan publik och band. Temat om personlighet och intimitet är något som kom upp i många av de andra intervjuerna också. Truckstops beskrivs som ett intimt spelställe där en kommer nära banden och där en känner delaktighet i musikupplevelsen. Det finns inga vakter, inga hinder mellan band och publik. Catharina Dyrssen skriver om hur ”lyssnarupplevelsen” alltid kan kopplas till en specifik situation. Hon menar också att det finns en skillnad mellan den privata lyssnarupplevelsen och den kollektiva. Konsertupplevelsen är något som ger utlopp för ett behov av gemenskap.³⁰ Den intima

²⁹ Gieryn, 2000: 471-475

³⁰ Dyrssen, 1995: 14-15

upplevelsen som beskrivs på Truckstop Alaska inger en känsla av delaktighet i musikupplevelsen med andra människor.

Organiskt och icke hierarkiskt? - organiseringen av konsertplatsen

Konsertplatsen omskapas ständigt genom människors arbete, för att publiken ska ha möjlighet att ha musikupplevelser spenderar många människor mycket tid på att organisera inför konserterna.

Något som framgår i materialet är att de drivande personerna av spelstället var att det finns en uppfattning om att arbetet för att driva Truckstop Alaska sker relativt ”organiskt”, vilket ger uttryck för en jämlik arbetsprocess.

Det är ingen som skapar det riktigt, det är därför folk gillar det så mycket, det är inte för att varje grej är så himla snygg eller nått såntdär, det är för att det har sitt eget liv litegrann, det är ingen som har bestämt hur det ska se ut, det är en organisk grej - Deb

Deb beskriver att inget bestäms av någon, att saker bara sker utan delegering utifrån människors vilja att skapa och bidra till föreningen. Hon upplever att människor uppskattar känslan av att lokalen lever sitt eget liv. Lokalen ges personlighet och egen agens, idealet är att det ska vara ett rum för fritt skapande utanför institutionernas låsta formaliteter. Kanske återspeglas det i musikupplevelsen den lättsamma känslan, motpolen till institutionaliserad konsertverksamhet.

Dyrssen skriver om en liknande plats/förening, om en med en mycket mindre lokal, vid namn *Ruggultra* som är en musikförening som bildades 1978-79 som ofta fått byta lokal och som bedriver sin verksamhet genom ett stort kontaktnät av människor som samlas kring en intressegemenskap.³¹

Även om man använder en del av samhällets etablerade former för att bedriva kulturarbete, är Ruggultra ett typexempel på Turners definition av *communitas* som en jämlik, icke hierkisk gemenskap (...) ge musikföreningen ett gammalt hus och en möjlighet att existera, så fixar de resten själva- Dyrssen

Truckstop Alaska kan också ses som en spontan kulturrörelse, en motpol vars mål är att verka på ett jämlikt och icke-hierkiskt sätt, där alla arbetar utifrån sin egen vilja att delta i gemenskapen. Allt

³¹ Dyrssen, 1995: 207-211

arbete sker dock i styrning av ledande figurer på Truckstop som ser till att människor vill engagera sig och komma tillbaka. Dyrssen skriver också om detta i texten om Ruggultra. Det är skapandet av en plats som som människor känner förtroende för, som blir en del av deras gemensamma identitet. Platsen har istället för ett ekonomiskt värde ett stort symbolvärde för sina medlemmar.³²

Claudio pratar om skillnaden med att jobba med ljud på Truckstop gentemot andra konsertlokaler, han upplever att Truckstop görs för människor av människor.

Oh the work is like, in any other places where you do sound, the difference is that probably this is a place where it's ehm, it's done from people to people (...) and i think that's the main difference. Like on the other places it's like more of a, or a money making or a big commercial venue place and trucken is not it's more intimate it's more ehm, ehm it feels more at home at the end of the day and-ehm I think that's the biggest difference from the others. - Claudio

Skillnaden han upplever att det känns mer hemma och inte som något som drivs i vinstsyfte. Den avslappnade arbetsstilen, framhålls som något som känns hemtrevligt, en slags kollektivism som ideal.³³

Positionering gentemot andra konsertplatser

Många av informanterna jämförde Truckstop Alaska med andra ställen i sina beskrivningar om platsen. Gieryn skriver om hur människor talar om platser utifrån olika motpoler. För att särskilja platsen från andra platser talar människor i termer som ljus - mörkt, stort - litet, hemtrevligt - anonymt osv.³⁴ Denna positionering återfinns i många av informanternas svar. Avskildheten och något som gör att det känns speciellt och annorlunda från andra konsertplatser. Emmy ser inte avskildheten som ett hinder, tvärtom ses det som en attribut.

Tycker det bidrar till ballhetsfaktorn att lokalen ligger lite avsides. Jag krånglar mej gärna till ett ställe så länge bokningarna är bra och stället är festligt. Den enda nackdelen jag upplevt är att en alltid håller på att missa sista kollektivtrafikförbindelsen därifrån, men det är ju ens egna fel.. - Emmy

³² Dyrssen, 1995: 209

³³ Ibid

³⁴ Gieryn, 2000: 471-472

Emmy pratar om en ”ballhetsfaktor” som det ger att konsertplatsen ligger lite avsides från stadskärnan. *Finnegan* beskriver en selektiv publik när hon skriver om medlemsklubben White Hart i Milton Keynes, som jag tidigare jämfört Truckstop med. Hon beskriver en gemenskap av människor som har ett särintresse musikaliskt.³⁵ Truckstop Alaska verkar också för selektiv publik, med tanke på det relativt ”smala” utbudet musik. Avskildheten från andra konsertlokaler och pubar verkar för syftet att separera platsen ännu ett steg från den ”breda massan av människor”. Deb beskriver att konceptet Truckstop inte hade ”överlevt” inne i stadskärnan.

jag tror inte det hade gått att göra det i, göra truckstop mera centralt, det hade liksom, vid något tillfälle har det blivit översvämmat med hipsters och sen hade det varit dött och sen hade vi inte funnits längre om vi låg typ på andra lång - Deb

Hon menar att om Truckstop legat mer centralt finns risken att stället skulle bli översvämmat med hipsters, hipsters representerar i det här fallet kanske en bred massa människor som skulle urvattna symbolvärdet.

Genom att uttala sig om platsen genom motpoler skapas platsen i relation till vad som skiljer platsen från andra platser.³⁶ Pher uttrycker sig om utformningen på lokalen.

Tycker utformningen är riktigt bra. Det är lätt att hitta till bar, toalett, merchförsäljning och även utomhusområde om man vill röka eller få lite luft. Rent visuellt är det fantastiskt!! Personalen har gjort ett underbart jobb med att få in känslan av att det är en rock, punk, metalundergroundklubb. Men samtidigt är det mycket fräschare och renare än på t ex. Sticky Fingers och framförallt skitstället Rockbaren. - Pher

Här jämförs Truckstop med andra Rockklubbar i Gbg med liknande nisch. Truckstop ställs emot liknande platser, men inte gentemot exempelvis Konserthuset vid Götaplatsen eller Göteborgs Operan som också kategoriseras som konsertplatser. Kanske för att göra en starkare poäng av hur Truckstop särskiljer sig inom de musikscener platsen verkar?

I detta citat beskriver informaten hur han alltid hittar nya detaljer i lokalen och hur detta bidrar till att skapa en ”speciell känsla” i lokalen, och sätter det i relation till andra platser.

Det visuella är ju rent och skärt ögongodis och jag slutar aldrig förvånas över detaljrikedomen. Man kliver nästan in i en fixerad snedtripp, där du alltid kommer

³⁵ Finnegan, 2007: 226-227

³⁶ Gieryn, 2000: 471-472

stöta på nya intryck och hitta dolda utsmyckningar. Det skapar en viss känsla av hemtrevlighet att lokalen har en sådan egen identitet och inte upplevs lika steril som många andra uteställen. Om man ser rent praktiskt så tycker jag det funkar bra på sommaren, när sittplatserna på uteplatsen är tillgängliga. Baren med dubbla luckor är också smidigt. Tycker dock att det lätt blir knapert med sittplatser inomhus. Vid scenen är det också ett par pelare som vid fullpackade kvällar kan bli irritationsmoment, både praktiskt och visuellt. - John

Det är ännu ett exempel på hur informanterna uttrycker sig i motpoler. John beskriver att andra uteställen kan upplevas som sterila medan Truckstop inger en slags hemtrevlighet och att lokalen har ges en personlighet. Genom att uttrycka sig i dessa typer av motpoler menar Gieryn att platsen skapas utifrån andra platsers skillnaden gentemot.³⁷

Samtidigt uttrycker han sig om praktiska brister med platsen som få sittplatser och mittpelare som är vägen för scenen under konsertkvällar med mycket folk. Den praktiska bristen tar inte ifrån identiteten men kan vara störande under själva konserten. Praktiska brister vägs istället upp av av andra symbolvärden platsen beskrivs innehålla.

5.4 Yttre faktorer - en stadsdel i förändring

Vid intervjun med Deb och Renata diskuterades den geografiska placeringen och dess för- och nackdelar. Den enda nackdelen som kommer på tal är hot om rivning, det är främst det som framstår som negativt med att Truckstop ligger där det gör.

begränsningar är att dom ska riva ner hela kvarteret, men annars är det ett jättebra läge faktiskt. - Renata

Renata pratar om att hela kvarteret ska rivas, kommentaren grundar sig i byggplaner för området. Byggbolaget Serneke har planer på att området ska byggas om och ge plats åt en ny stadskärna. ”En tät attraktiv blandstad”, som företaget själva uttrycker det i sin projektbeskrivning på deras hemsida.³⁸ Det kan upplevas problematiskt att visionen med detta byggprojekt är att skapa en stadsdel som ”lever”, men genom att riva verksamheter som redan huserar där för att skapa plats åt nya. Serneke skriver även i sin projektbeskrivning att ”det är människor som skapar attraktiva områden”. Frågan är om Truckstop redan gör platsen attraktiv, tillsammans med närliggande verksamheter?

³⁷ Gieryn 2000: Ibid

³⁸ Serneke's hemsida (se elektroniska källor)

Det finns ingen detaljplan än men Deb menar att det bara är att kolla på vad som händer med resten av Lindholmen för att förutspå Truckstops framtid.

nej dom har inte påbörjat nått detaljplanearbete för den här plätten med mark, men det är klart att det ska rivas, det är bara och kolla på vad dom gjort med resten av lindholmen (...) dom har ju inte rivit allting än sa han där stadsarkitekten finns ju fortfarande grejer kvar, och varvet ska ju inte rivas utan byggas om som till lyxkrog men det äh räknas inte som att behålla nått gammalt säger jag. - Deb

Deb ger uttryck för att det finns en tanke om att lokalen kommer rivas i framtiden för att ge plats åt det nya och lyxiga. Det är något som Gieryn refererar till som ”plats-entreprenörer” som köper upp platser i staden, sen tar de inte tar hänsyn till att platsers redan existerande sociala värden. Fokus ligger på att skapa nya landskap i staden och ge utrymme åt en mer raffinerad stad.³⁹ Vad får detta för konsekvenser för fristående musikscener som vill verka utanför stadskärnan men inte för långt ut? Gieryn skulle nog påstå att det är en klassfråga, och att det handlar om en högre klass som knuffar undan den lägre för att ge utrymme åt en mer välpolerad stad där verksamheter med större chans att driva vinstdrivande projekt ges utrymme.⁴⁰ Det sociala värdet förbises till förmån för vinstintresse.

Musik-arrangörskapet legitimerar och skapar en mening med platen, som blir en motpol i kampen om staden. Gieryn skriver att platsen kan ses som en agent som spelar en stor roll i skapandet av det sociala livet i staden⁴¹. Det är en ständig förhandling om vad Truckstop Alaska BÖR representera, hur lokalen förändras visuellt, vilka band som ska bokas, vilken publik ska platsen tilltala osv. Det går även att koppla till DeNora's teori musik som social organisering. Musiken verkar som något som samlar människor till gemensam aktion. Intresset för musiken driver människor i sitt arbete med att skapa och omskapa platsen ständigt. Det blir ett medel för att föra arbetet med platsen framåt, musikupplevelserna verkar som en belöning för arbetet som går in i föreningen och skapandet av platen.⁴²

³⁹ Gieryn, 2000: 469-470

⁴⁰ Gieryn, 2000:468-470

⁴¹ Gieryn, 2000: 466

⁴² DeNora, 2000:109-110

6 Kunskapsbidrag & luckor

Truckstop Alaska är ett av många sätt att hålla på med musik. Ett sätt som skapar rum åt livekonserter, mötesplatser för människor och ett kreativt utrymme för konstnärer och musiker. En konsertplats är en hel musikvärld, en värld fylld av många olika delar och människor som formar platsen till vad den är. Organiseringen av platsen sker via en ideella krafter, ungefär ett 100tal människor som lägger sin "fritid" (eller hela sin vakna tid) på att förbereda inför konserter och andra evenemang. Allt styrs utav några få ledande människor som utgör Truckstop Alaskas styrelse. Det är även de som har huvudansvaret för bokningarna av banden. Vilket i sin tur sätter den kulturella stämpeln på Trucken och får människor att intressera sig för platsen. Musiken som bokas beskrivs som huvudfaktorn till varför en väljer att besöka Truckstop Alaska. När informanterna beskriva starka musikupplevelser kopplade till platsen läggs mycket fokus på artisten/artisterna på scen. Förväntningarna människorna har på platsen formas av det kulturella utbud den sägs erbjuda. Musiken är främst inom genrerna rock/metal/synth/punk. Musikgeners som kan beskrivas som individuella, kaosartade och romantiserar uppror och motstånd mot det övriga samhället. Platsens visuella utformning är också en bidragande faktor då det läggs mycket fokus och tid på de ändlösa mängder av konstverk som dekorerar platsen.

Hur lokalen ser ut och var den är placerad bidrar till människors beskrivningar av platsen. Det tillför ett element av som gör att platsen speciell för sina brukare. Det är en plats som kan separeras från andra liknande aktörer via andra typer av värden. Truckstop Alaska beskrivs som en "undergroundrockklubb" var avlägsenhet från stadskärnan beskrivs bidra till dess autenticitet. Platsen får olika symboliska värden utöver den kulturella stämpeln som musiken ger platsen. Den står för en plats som är fristående från institutionaliserade konsertverksamheter. En slags motkultur som växt fram ur människors gemensamma intresse för musiken. Men som blivit allt mer populär och "folklig" med åren då Truckstop för närvarande har 20.000 medlemmar.

Trots att den materiellt konstruerade lokalen inte är optimerad för konsertverksamhet är det inget hinder för att verka på platsen. Ljudet som miljön skapar beskrivs olika mellan informanterna. Ljudteknikerna har en version av hur det påverkar deras arbete att jobba i en miljö som Truckstop. Medans de ledande figurerna och publiken en annan infallsvinkel som är mer upplevelsebaserad och inte lika tekniskt fokuserad. Skillnaden ligger i att ljudteknikerna är mer medvetna om brister som lokalen har rent praktiskt när de ska mixa ljud, så som hårda kala ytor och ett PA-system i behov av uppgradering. De övriga informanterna är ofta positiva till ljudet under

konserterna. Effekten det har på musikupplevelsen är att ljudet emellanåt kan upplevdas för skarpt eller högljutt. Det beror på hur många som befinner sig i lokalen vid konserttillfället. Svaren formas ju också utav mina frågor som skiljer sig mellan de olika grupperna av informanter. Vilket kan ha en ledande effekt på hur de uttrycker sig kring den ljudet under en konsert.

Trots att det materiella rummet inte är optimerat för konsertverksamhet som nämt innan. Är det inte det som beskrivs som den huvudsakliga nackdelen med att ha verksamheten i lokalen ute på Lindholmen. Utan den främsta nackdel som uttrycks med Truckstop Alaska är hot om rivning av lokalen. Det bidrar till en osäkerhet om verksamhetens lokal kommer finnas kvar i framtiden.

Vidare forskning

Mer kunskap kring geografisk placering av musikarenor behövs, hur det påverkar och formar det olika stadsdelar? Hur påverkar ombyggnationer av städer musikaktörer med begränsat inflytande politiskt och ekonomiskt? Vilka möjligheter ges till förflyttning av redan existerande verksamheter?

Önskvärt är också att forska vidare kring konsertplatsers del i olika musikscener, musikvärldar, enskilda individers musikupplevelser och i musiklivet i stort. Men även som del i en stads sociala liv. Ämnet är intressant och flera konsertlokaler skulle kunna studeras i detalj och kan ses som mötesplatser för människor med musikintresse på olika sätt. Just konsertplatsen mötesfunktion mellan kreatörer, fans, arrangörer, ljudtekniker, ljustekniker mm. kan vara ett stort underlag för flera typer av ingångar och intressant frågeställningar.

Källor

Dyrssen Catharina - *Musikens rum, institutioner, symboler, ritualer: en kulturanalytisk studie av arkitektur i och omkring musik*, Ejeby förlag, Göteborg, 1995

DeNora Tia - *Music In everyday life*, Cambridge university press, Cambridge, 2000

Finnegan Ruth H. - *The Hidden Musicians - Music making in an English Town*, 1st Wesleyan ed, Wesleyan University press, Middletown, 2007

Gabrielsson Alf - *Starka Musikupplevelser: musik är mycket mer än bara musik*, (ny utg.) Gilunds Förlag , Möklinta, 2013

Geertz Clifford - *The interpretation of cultures: selected essays: Thick description toward an interpretive theory of culture s. 3-30*, Basic books inc, New York, 1979

Gieryn Thomas F. - *Annual Review of Sociology Vol.26: A place for space in sociology, s.463-96*, 2000 - https://www.jstor.org/stable/223453?seq=1#page_scan_tab_contents

Kaijser, Lars & Öhlander, Magnus - (red.) *Etnologiskt fältarbete 2. (omarb. och utök.)*, Uppsala Studentlitteratur, Lund, 2011

Redin Elin - *När rummet tar plats i musiken : Om rum musik och meningsskapande i Svenska kyrkan*, Linnéuniversitetet kandidatuppsats, Växjö, 2009 - <http://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:220843/FULLTEXT01.pdf>

Sernekes hemsida, projekt Karlastaden - <http://www.serneke.se/projekt/karlastaden/> - (sökdatum, 08/12-2016)

Hälsöförmyndigheten, riktlinjer allmänna lokaler ljudvolym - <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/miljohalsa-och-halsoskydd/inomhusmiljo-allmanna-lokaler-och-platser/buller/hoga-ljudnivaer/fragor-och-svar-om-hoga-ljudnivaer-fran-musik/#b> (sökdatum 5/1 -2016)

Bilagor

Intervjuguide 1 - Styrelsen

1. Beskriv Truckstop Alaska för någon som aldrig varit här. Vad kan en förvänta sig av en konsertupplevelse här?
2. Hur ser ni på rummets inverkan på musikupplevelsen?
3. Hur sker/organiseras skapandet utav den rumsliga miljön?
4. Hur tänker ni kring den geografiska belägenheten av lokalen?
5. Vilka begränsningar/fördelar ser ni att platsen har?
6. Vilka föreställningar tror ni finns kring truckstop Alaska? Vad tror ni en besökare förväntar sig innan de tar sig hit för att gå på konsert?

Intervjuguide 2 - Ljudtekniker

Engelsk version

1. How is your experience doing sound at truckstop alaska?
2. What is your role in creating a music experience for the audience?
3. When you are mixing sound at Truckstop, what strikes you most about the sound environment?
4. How is the acoustic setting?
5. What is the good sides about the sound environment, and the bad sides?
6. Sound levels, what is your thoughts about sound regulations?

Svensk version

1. Hur upplever du att jobba som ljudtekniker på Truckstop Alaska?
2. Vad är din roll i skapandet av musikupplevelsen?
3. Hur är den akustiska miljön?
4. Vad är för och nackdelar med lokalen rent akustiskt?
5. Hur tänker du kring decibelgränser?

Intervjuguide 3 - Publik

1. Om du kommer ihåg, vad fick dig att besöka Truckstop Alaska för första gången?
2. Vilka förväntningar brukar du ha innan ett besök?
3. Hur upplever du utformningen på lokalen rent visuellt och praktiskt?
4. Kan du beskriva hur du upplever ljudet inne i lokalen? Beskriv med exempelvis med ord som svagt, diskant, mullrande etc. Skiljer det sig från gång till gång?
5. Den geografiska placeringen av lokalen, vad är för och nackdelar samt fördelar med den?
6. Beskriv en typisk musikupplevelse, eller en stark enskild musikupplevelse (om det är möjligt för dig) på truckstop. Väg in olika komponenter som du brukar ta i beaktning.

Observationsschema

1. Hur låter ljudet under konserten?
2. Sociala koder, kläder, uppförande, dans.
3. Konsertstämning - publikreaktioner på banden.